

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ВЫПУСК 11(43)
Часть 7

Ноябрь 2018 г.

ЖУРНАЛ

Выходит – 12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав-Хмельницький

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Главный редактор:

Кокур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Доброскок И.И.	д-р пед. наук, профессор (Украина)
Кабакбаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смырнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцянь	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брынза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Горащенко А.Ю.	д-р пед. наук, доцент (Молдова)
Алиева-Кенгерли Г.Т.	д-р филол. наук, профессор (Азербайджан)
Айдосов А.А.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Лозова Т.М.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Сидоренко О.В.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Егизарян А.К.	д-р пед. наук, профессор (Армения)
Алиев З.Г.	д-р аграрных наук, профессор, академик (Азербайджан)
Партоев К.	д-р с.-х. наук, профессор (Таджикистан)
Цибулько Л.Г.	д-р пед. наук, доцент, профессор (Украина)
Баймухамедов М.Ф.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Мусабаева М.Н.	д-р геогр. наук, профессор (Казахстан)
Хеладзе Н.Д.	канд. хим. наук (Грузия)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук, доцент (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)
Цибулько Г.Я.	канд. пед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал - Переяслав-Хмельницкий, 2018. - Вып. 11(43), ч. 7 – 201 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերէն

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Білецький Олексій Анатолійович, Глущенко Юлія Василівна (Слов'янськ, Україна)	
НАРОДНІ ПОЧАТКОВІ ШКОЛИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	121
Чиченцова Оксана Миколаївна (Київ, Україна)	
КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕХНІЧНИХ УДАРІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ПОЧАТКІВЦІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ГРІ В НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС.....	127
Стефіна Надія Василівна (Суми, Україна)	
ПЕДАГОГІЧНИЙ ВПЛИВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ НА ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	132
Донченко Любов Іванівна (Харків, Україна)	
СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ В УКРАЇНІ В 20-ТІ РР. ХХ СТОЛІТТЯ.....	137
Alshynbaeva Moldir, Serikbaeva Raushangul, Baubek Fariza (Karaganda, Kazakhstan)	
THE SPECIFICS OF USING THE PROJECT METHODOLOGY IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS.....	144
Куваева Анжела Аскеровна, Меретукова Мариета Муратовна (Майкоп, Россия)	
УРОВНІ ФОРМИРОВАНИЯ ГРАММАТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ В РАМКАХ КОММУНИКАТИВНОГО ПОДХОДА ПРИ ИЗУЧЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО.....	149
Omarova G. T., Alimzhanova B. E. (Astana, Kazakhstan)	
COGNITIVE ACTIVITY AS ONE OF THE CREATIVE COMPONENTS IN EDUCATION OF THE ETHNO-PEDAGOGICAL CULTURE OF STUDENTS.....	153
Темирбаев Медербек Маматибраимович, Кошуев Абдыжамил Жумаевич (Кызылкия, Кыргызстан)	
9-КЛАССТА ЛАЗЕР НУРУ ТЕМАСЫН ОКУТУУНУН МЕТОДИКАСЫ.....	156
Криськів Мирослава (Тернопіль, Україна)	
ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ІСТОРИКІВ.....	161
Кыдырова Махаббат Мараткызы, Алекперзаде Фатима Табриз кызы (Жезказган, Казахстан)	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АКТИВНЫХ ФОРМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА.....	170
Багнетова Елена Александровна (Сургут, Россия)	
ЗДОРОВЬЕ ПЕДАГОГА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ СРЕДЫ.....	174
Рамазан Бакыт Рамазанкызы (Бишкек, Кыргызская Республика)	
МЕТОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ФОРМИРОВАНИЕМ СПЕЦИАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	177
Рамазан Бакыт Рамазанкызы (Бишкек, Кыргызская Республика)	
ТЕХНОЛОГИЯ МОНИТОРИНГА СФОРМИРОВАННОСТИ СПЕЦИАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ СТУДЕНТОВ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	184

УДК 378 (091)

Донченко Любовь Іванівна
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
(Харків, Україна)

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ В УКРАЇНІ В 20-ТІ РР. ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація. У статті розглядається становлення підготовки фахівців соціально-педагогічного профілю в Україні в 20-ті рр. ХХ ст. Підготовка соціально-педагогічних кадрів розглядається як цілісна педагогічна система, що характеризується взаємозв'язком і взаємодією структурних компонентів (мета, завдання, зміст, форми, вимоги до фахівців), спрямованих на формування майбутнього працівника дитячих установ соціального виховання.

Ключові слова: система підготовки, соціальне виховання, форми підготовки, навчальні заклади.

Донченко Любовь Ивановна
Харьковский национальный педагогический
университет имени Г. С. Сковороды
(Харьков, Украина)

СТАНОВЛЕНИЕ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ В УКРАИНЕ В 20-Е гг. ХХ СТОЛЕТИЯ

Аннотация. В статье рассматривается становление системы подготовки специалистов социально-педагогического профиля в Украине в 20-е гг. ХХ столетия. Подготовка социально-педагогических кадров рассматривается как целостная педагогическая система, которая характеризуется взаимосвязью и взаимодействием структурных компонентов (цели, задачи, содержание, формы, требования к специалистам), направленных на формирование будущего работника детских учреждений социального воспитания.

Ключевые слова: система подготовки, социальное воспитание, формы подготовки, учебные заведения.

Donchenko Lubov
Kharkiv G.S. Skovoroda National Pedagogical University
(Kharkiv, Ukraine)

THE FORMATION OF THE SYSTEM OF SOCIAL-PEDAGOGICAL SPECIALISTS' TRAINING IN UKRAINE IN THE 20s OF THE XXth CENTURY

Abstraction. The article reviews the formation of social-pedagogical personnel training in Ukraine in 20s of XXth century. The social-pedagogical personnel training is considered as entire pedagogical system, characterized by

interconnection and interaction of structural components (goal of training, tasks, content, forms, requirements for the personnel), oriented to forming the social-pedagogical workers.

Key words: *training system, social education, forms of training, educational institutions.*

Постановка проблеми. Складна соціально-економічна обстановка, що обумовлена необхідністю ведення воєнних дій на Сході України, посилила необхідність надання допомоги людям, що постраждали від агресора, вимушеним переселенцям, усім, хто потребує допомоги в цей непростий час. Проте, аналіз кадрового складу державних установ, що надають соціальну допомогу й соціальний захист свідчить про те, що значна кількість працівників соціальних служб не має належної професійної освіти й рівня кваліфікації. Така ситуація вимагає пошуків нових підходів до підготовки кваліфікованих соціальних працівників.

Аналіз науково-педагогічної літератури засвідчує, що останнім часом певні аспекти професійної підготовки сучасних соціальних педагогів і соціальних працівників в Україні стали предметом наукових пошуків учених. Ці проблеми висвітлені у працях Л. Ваховського, О. Гури, І. Зверевої, А. Капської, Г. Лактіонової, Г. Локаревої, Ю. Мацкевич, Л. Міщик, А. Первушиної, В. Поліщук, Л. Штефан та деяких інших науковців. Утім одним із перспективних напрямів збагачення теорії і практики професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної роботи є вивчення й переосмислення з позицій сучасності історико-педагогічних надбань минулого.

Вивчення історико-педагогічної та сучасної літератури свідчить про те, що 20-30-ті рр. ХХ століття в Україні були етапом інтенсивної розробки історико-педагогічної теорії і практики. Але варто зазначити, що питання підготовки соціально-педагогічних кадрів цього періоду вивчені недостатньо. Дослідники розглядали лише: організацію, зміст, форми й методи соціального виховання в Україні (А. Бондар, Л. Цибулько, Г. Іваненко); творчу діяльність соціального працівника в сім'ї та школі; гуманістичну спрямованість соціально-педагогічної діяльності з неповнолітніми правопорушниками; форми й методи діяльності соціального педагога з дітьми, які мають особливі потреби (Л. Штефан); зміст діяльності педологічних служб у школах (Л. Дудник); виховання безпритульних дітей (В.Виноградова-Бондаренко, О. Ільченко, О.Паращевіна); проблему боротьби з дитячою безпритульністю (І. Диптан, А. Зінченко) тощо.

Разом з тим, історіографічний огляд свідчить про те, що узагальнення практики вітчизняної підготовки соціально-педагогічних кадрів у 20-30-ті роки ХХ століття не були предметом спеціального дослідження, що й обумовило напрямом нашого пошуку.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що соціально-педагогічна діяльність є різновидом професійної діяльності. Кожна професійна діяльність, в тому числі й соціально-педагогічна, має свою певну структуру, характеризується наявністю специфічних, притаманних лише їй компонентів. У системі соціально-педагогічної діяльності насамперед виділяють її суб'єкт та об'єкт. У навчальній та довідковій літературі [1, 2] під суб'єктом розуміють організатора практичної діяльності, що спрямована на об'єкт. Отже, суб'єктом

соціально-педагогічної діяльності виступає соціальний педагог, соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи. До соціальних педагогів відносять фахівців, які мають спеціальну педагогічну освіту та здійснюють виховну діяльність переважно серед дітей та молоді у школах та інших освітніх закладах.

У науково-педагогічній літературі, зокрема в “Соціальній педагогіці” за редакцією Л.Коваль, “спеціалістом із соціальної роботи” вважається соціальний працівник або соціальний педагог, зайнятий у сфері соціальної роботи, освітньо-виховної, культурно-дозвільної діяльності та який має спеціальну освіту, спеціальну кваліфікацію, знання та досвід соціальної роботи з окремими групами людей” [3, с. 23].

У нашому дослідженні ми вважаємо доцільним використання терміну “**соціально-педагогічні кадри**”, тому що саме цей термін найбільш повно відбиває різноманітність фахівців у галузі соціально-педагогічної роботи у досліджуваній період.

Відомо, що друге десятиріччя ХХ століття характеризується глобальними соціально-економічними та суспільно-політичними перетвореннями в Україні. З початком першої світової війни погіршується соціально-економічне становище держави. Політична, соціальна та економічна криза сприяла загостренню класової боротьби, зубожінню населення та зростанню злочинності. Революція, громадянська війна, голод, розруха, неврощай, безробіття, зростання бандитизму – ось причини виникнення таких соціальних явищ, як безпритульність, бездоглядність, сирітство та пов’язана з ними дитяча злочинність.

Першими кроками Народного комісаріату освіти України була організація дитячих комун, шкільних колоній. Народний комісаріат освіти видає постанову і про дитячі будинки, в якій описано природу контингенту: “В дитячі будинки насамперед приймаються сироти, діти червоноармійців, діти жертв контрреволюції і діти, стосовно яких батьки зловживали своєю владою” [4, А. 9, 20]. Поруч з цілодобовими дитячими будинками, притулками, колоніями виникають денні дитячі будинки, в яких діти перебувають з 8-ої години ранку до 8-ої години вечора із забезпеченням харчування та належної педагогічної опіки.

“Декларація Наркомосу УСРР про соціальне виховання дітей” [5] була проголошена 1 липня 1920 року. Її зміст виходив з економічної катастрофи, яка охопила Україну, глибокої кризи сім’ї, із зростання безпритульності. В її основу було покладено принцип охорони дитинства, під яким слід розуміти облік дітей до 15 років, надання кожній дитині прав на матеріальну забезпеченість, на виховання, на охорону здоров’я, на юридичний захист, на педагогічне розв’язання справ неповнолітніх правопорушників; на охорону прав тієї дитини, що живе в сім’ї, але потребує соціального захисту. Основною ланкою всієї системи соціального виховання повинні стати дитячий будинок, а також “школа повного дня” (школа-клуб) як денний дитячий будинок.

Крім цього, для захисту прав та інтересів дітей утворювались установи охорони дитинства: дитячі інспекції, осередки “Друзів дитини”, приймальні пункти, колектори-розподільники, дитячі будинки відкритого типу, артілі для безпритульних підлітків, установи для неповнолітніх правопорушників.

Аналіз архівних документів показує, що для дитячих установ соціального виховання, відділів народної освіти (губернських і повітових), зокрема для підвідділів соціального виховання та їх секцій (шкільної, шкільно-клубної, дитячих будинків, охорони дитинства, дефективних дітей, дошкільної), не вистачало кваліфікованих співробітників. Як правило, у таких підвідділах працювали представники жіночих рад, комуністичної спілки молоді, селянської бідноти, вчителі. Але у звітах окремих повітових відділів народної освіти зустрічаються й відомості про те, що підвідділ соцвиху взагалі не працював у зв'язку з відсутністю робітників та інструкцій з центру [6, А. 13].

Зважаючи на реформування системи освіти та орієнтацію на соціальне виховання дітей, організація підготовки нових педагогічних кадрів для установ системи соціального виховання стає одним з найважливіших напрямів діяльності Народного комісаріату освіти України. Її проведення було покладено на Головне управління професійної освіти НКО та секції підготовки працівників соціального виховання губернських та повітових відділів освіти.

З метою прискорення випуску працівників соціального виховання губернські секції та повітові бюро організували як короткотермінові (півтора-та двомісячні), так і довгострокові (4-6-ти місячні) курси, на які приймалися всі бажаючі після встановлення загального рівня їх розвитку і здатності працювати в установах соцвиху. Крім того для осіб, що не працювали в дитячих установах, організувалися спеціальні семінари та практичні заняття.

Варто зазначити, що короткотермінові курси мали різну спрямованість. Одні з них були призначені для підготовки працівників літніх дитячих майданчиків, захистків, допоміжного персоналу для дитячих будинків, дитячих садків. Інші - готували інструкторів соціального виховання для повітових та волосних відділів народної освіти, братів та сестер соціальної допомоги, вихователів-обстежувачів, інспекторів дитячих соціальних інспекцій. Доцільно звернути увагу, що, до тих слухачів, які відвідували повітові двомісячні курси інструкторів соціального виховання, висувалися спеціальні вимоги, зокрема: обов'язкове знання української мови; дворічний практичний стаж; обов'язкова праця на посаді інструктора соціального виховання в повітовому відділі освіти по закінченні курсів [7, А. 69].

Семінари з соціального виховання також були однією з прискорених форм підготовки соціально-педагогічних кадрів. Їх завданням була швидка підготовка працівників для роботи на дитячих майданчиках у містах та сільських захистках під час літніх канікул та сільськогосподарських робіт на селі.

Робота з перепідготовки вчительства також була покладена на секції та повітові бюро з підготовки працівників соцвиху. Аналіз архівних джерел, зокрема звітів секцій, показує, що лише в 1921 році в Харківській губернії було організовано 12 короткотермінових і 5 довготермінових курсів перепідготовки вчителів для шкіл системи соцвиху [8, А. 58].

Таким чином, курси соціального виховання були важливим складником у підготовці соціально-педагогічних кадрів для установ соціального виховання та перепідготовці та підвищенні кваліфікації вчителів на засадах нової педагогіки. Проте, варто зазначити, що Наркомос України докладав багато зусиль для реформування старих і створення нових навчальних закладів для

надання ґрунтовної педагогічної освіти майбутнім працівникам установ соціального виховання.

Одними з перших навчальних закладів для підготовки соціально-педагогічних кадрів для системи соцвиху стали педагогічні школи. Завданням педагогічних шкіл була підготовка вихователів для дитячих установ соціального виховання (дитячих будинків, шкіл, установ охорони дитинства), організаторів дитячого життя в колективі шляхом теоретичного та практичного дослідження дитячого життя та дитячих установ.

Проте, суттєвим недоліком педагогічних шкіл було те, що вони працювали без затверджених навчальних планів, програм, без належного методичного забезпечення та керівництва; не були визначені провідні знання і вміння, якими повинен володіти соціальний педагог; не була чітко визначена і сфера професійної діяльності випускника педагогічної школи. Тому, як свідчать архівні матеріали, уже в 1921 році педагогічні школи у зв'язку з обмеженою придатністю для підготовки нових соціально-педагогічних фахівців були перетворені у Трирічні педагогічні курси, які були засновані як "тимчасова організаційна форма підготовки працівників освіти, яка дає орієнтацію у політико-освітній роботі, необхідній в умовах села" [9, А. 86]. Наркомосом України була визнана необхідність існування проміжних організаційних форм "до того часу, коли інститути будуть задовольняти завданням підготовки педагогів".

У 1922 році колегія Укрголовпрофосу прийняла "Тимчасове положення про трирічні педагогічні курси", згідно з яким вони не розглядались як вищий ступінь у системі педагогічної освіти. Головною метою діяльності цих навчальних закладів було надання достатньо ґрунтовної загальної і спеціальної педагогічної підготовки робітникам та селянам, що мають хист до педагогічної роботи з дітьми.

Завданням трирічних педкурсів була підготовка соціально-педагогічних кадрів для дитячих установ та шкіл системи соціального виховання, а саме: вихователів дитячих будинків, садків; педагогічних працівників установ соціально-правової охорони дитинства; вчителів молодших класів загальноосвітніх шкіл; вихователів установ дефективного дитинства. Також були визначені основні професійні вимоги до майбутніх працівників соцвиху, серед яких: достатня підготовка до своєї практичної професійної діяльності педагога, керівника-організатора дитячого життя і праці і свідома участь у ньому; тверде та ясне комуністичне світосприймання, розуміння практичних шляхів радянського будівництва; вміння користуватися у своїй роботі науковими методами і володіти елементами сільськогосподарського та індустріально-технічного виробництва [10, А. 69-72]. Необхідно зазначити, що Трирічні педагогічні курси в основному забезпечували підготовку соціально-педагогічних кадрів для села.

Кількість трирічних педагогічних курсів в Україні була досить великою. Часто вони створювалися стихійно. Якщо у 1920 р. їх було в Україні 45, то в 1921 р. – 128. Однак варто зауважити, що не всі вони відповідали вимогам педагогічних навчальних закладів нового типу. Інспектурою педагогічної освіти, що була створена замість підвідділів підготовки працівників освіти, була обстежена їхня діяльність, переглянута мережа педкурсів і ряд курсів, як таких, що не відповідають вимогам педагогічних навчальних закладів нового типу,

було закрито, інші ж були укрупнені за рахунок об'єднання двох або більше навчальних закладів.

Однак уже в 1923 році нестача кваліфікованих соціально-педагогічних фахівців та орієнтація Народного комісаріату освіти України на надання педагогам лише вищої кваліфікації стала причиною перетворення трирічних педкурсів у вищі.

Варто зазначити, що, незважаючи на гостру потребу в кваліфікованих педагогічних кадрах, колегія Наркомосу України включила до кошторису Державного бюджету тільки 30 Вищих педагогічних курсів [11, А. 39, 48], інші ж курси утримувалися за рахунок місцевих бюджетів та оплати за навчання.

Не дивлячись на окремі недоліки в організації педагогічної підготовки, Вищі трирічні педагогічні курси, як тимчасова форма підготовки соціально-педагогічних кадрів, не тільки виконали свою історичну функцію, а й виявилися дуже життєздатними. Після ряду трансформацій вони збереглися до наших днів, перетворившись у сучасні педагогічні училища та коледжі.

У 1925 році Вищі трирічні педагогічні курси було перейменовано у педагогічні технікуми, в 1927 р. Постановою ВЦВК і РНК УСРР було затверджено Положення про технікуми УСРР, яким закріпилися їх належність до тогочасної вищої школи країни. У змісті освіти відбулися певні зміни, що були обумовлені інтенсивною педагогізацією навчального процесу.

Педагогічні технікуми проіснували до 1930 року, коли була проведена уніфікація системи вищої і середньої системи освіти СРСР. У результаті її педагогічний технікум став середнім спеціальним навчальним закладом, який готував вихователів дошкільних закладів та вчителів початкової школи.

Як зазначалося вище, основним навчальним закладом, який здійснював підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів для системи соціального виховання, Народний комісаріат освіти України вважав Інститут народної освіти (ІНО).

У 14 Інститутах народної освіти організували факультети соціального виховання, на яких передбачалася підготовка кваліфікованих педагогів-колективістів, соціальних вихователів, організаторів дитячого колективу [12, с. 27, 28].

Факультети соціального виховання почали функціонувати восени 1921 року. У загальному вигляді мета факультету соціального виховання полягала у формуванні колективістично-вихованої, всебічно-розвиненої особистості майбутнього організатора дитячого життя, наданні ґрунтовної спеціальної й наукової підготовки педагогу-організатору, соціальному вихователю. Завданням факсоцвиху була підготовка нового педагога, здатного провадити в життя систему Соцвиху, і який би спирався на дитячий рух.

Протягом 1920-1924 років факультети соціального виховання ІНО сформувались у організаційному та адміністративному відношенні і подальша їх діяльність була спрямована на поліпшення навчально-методичної та виховної роботи.

Таким чином, у ході наукового пошуку виявлено, що підготовка соціально-педагогічних кадрів в Україні в 20-ті рр. ХХ століття була достатньо системною, не дивлячись на об'єктивні труднощі становлення. Було визначено форми підготовки: в залежності від сфери подальшої професійної діяльності працівника соцвиху, підготовка соціально-педагогічних кадрів здійснювалась

на коротко- й довготермінових курсах соціального виховання для працівників установ нормального дитинства; на семінарах з соціального виховання; у педагогічних навчальних закладах – педагогічних школах, вищих трирічних педагогічних курсах (з 1925 року – педагогічних технікумах), на факультетах соціального виховання інститутів народної освіти. Було визначено й суб'єктів соціально-педагогічної діяльності, зокрема сестер і братів соціальної допомоги, вихователів-обстежувачів, інструкторів соціального виховання повітових і волосних відділів освіти, інспекторів дитячих соціальних інспекцій, вихователів дитячих будинків різних типів, колоній, вчителів.

Метою зазначеної підготовки була підготовка працівників різної кваліфікації для установ соціального виховання. Її завданням було визначення вимог до спеціальних знань і практичних умінь та озброєння працівників соціального виховання знаннями сутності, мети й завдань соціального виховання, педагогіки колективу й особистості, педології й психології, методів вивчення дитини, методів педагогічного впливу на дітей різного віку, навичками організації й керівництва дитячим колективом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник / А. Й. Капська, Л. І. Міщик, З. Г. Зайцева. – К., 2000. – 264 с.
2. Соціальна педагогіка: Підручник / За ред. проф. А. Й. Капської. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 256 с.
3. Коваль Л. Г. Соціальна педагогіка / Соціальна робота./ Л. Г. Коваль, І. Д. Зверєва, С. Р. Хлебик: Навчальний посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 392 с.
4. Постанова про дитячі будинки. ЦДАВОВУ - Ф.166. – оп.1. – од.зб.1. – 29
5. Декларація Наркомосвіти У.С.Р.Р. про соціальне виховання дітей. І/ІІ 1920 // Пролетарська освіта. – 1920. - №1.
6. ДАХО. Відомості про діяльність підвідділу соцвиху за липень 1920 р. - Ф. Р-1635. – оп.1. – од.зб. 163. – 27 а.
7. ДАХО. Інструкції та положення про роботу підвідділу соціального виховання. (1921 р.).– Ф. Р-1635. – оп.1. – од.зб. 189. – 80 а.
8. ДАХО. Протоколи засідань губернських з'їздів, конференцій і нарад працівників освіти; матеріали про стан народної освіти в Харківській губернії (1921 р). – Ф. Р-820. – оп.1. – од.зб. 137. – 170 а.
9. ДАХО. Декрети, постанови, накази, розпорядження Раднаркому, Наркомосу УСРР, Харківського губвіднаросу (1921 р.). – Ф. Р-820. – оп.1. – од.зб. 123. – 112 а.
10. ДАХО. Матеріали про стан народної освіти Харківщини (1921 р.). – Ф. Р-820. – оп.1. – од.зб. 134. – 56 а.
11. ДАХО. Протоколи засідань колегії Наркомосу УСРР (1924-1925 рр.). - Ф. Р-820. – оп.1. – од.зб. 980. – 94 а.
12. Майборода В. К. Вища педагогічна освіти в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.) / В. К. Майборода. – К.: Либідь, 1992. – 196с.